

Új játszótér

Martfű nyerte az Úttörőszövetség jubileumi pályázatát. Valamennyi település pályázhatott korszerű fa játszótér telepítéséért, mely úttörőközösségnek biztosít otthont. A szakmai értékelés, majd a legjobb 10 pályázatból rendezett sorsoláson a dinamikusan fejlődő, fiatal alföldi város nyerte el a díjat, melyet novemberben a Martos Flóra Iskola udvarán ünnepélyesen avattak.

Makarenko Magyarországon

A Magyarországi Makarenko Munkabizottság sikeres ülést rendezett Egerben. A névadó örökségét szembesítették napjaink pedagógiai kihívásaival. A nemzetközi tapasztalatokat is feldolgozó ülésen igen kiterjedt elemző tevékenység képe bontakozott ki. A munkabizottság terve, hogy a magyar olvasót megismertesse a nemzetközi Makarenko-kutatás főbb új eredményeivel.

Szokolszky-emlékkötet

Egykori veszprémi népi kollégisták emlékkötet szerkesztésével és kiadásával kívánunk megemlékezni meghatározó nevelőjünkre, kollégájukra a hazai pedagógiai megújulás egyik úttörőjére, Szokolszky Istvánra. A munka érdekében egyesületet alapítottak.

Embernevelés

Az Embernevelés a Kemény Gábor Iskolaszövetség negyedéves nevelésügyi folyóirata. Korábban megjelent a Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezetének elméleti folyóirataként 1945–48 között.

Az 1989 óta megjelenő utódlap az eredeti folyóirat címét, formátumát és szerkesztési elveit vállalva azoknak a pedagógiai törekvéseknek ad országos nyilvánosságot, amelyben kitüntetett szerepe van az iskola és a társadalmi környezete, az oktatás és az értékteremtő munka kapcsolatát, az önkormányzó iskolaközösség kialakításának.

Rovataiban rendszeresen megjelennek az új pedagógiai törekvések elméletének és gyakorlatának ismertetései, bemutatnak nevelési programokat. Reagálnak az oktatáspolitikai történéseire, beszámolnak iskolák, iskolaszövetségek életéről, megszólaltatnak alkotó pedagógusokat és döntéshozókat, számaikat képzőművész pedagógusok és diákok alkotásaival illusztrálják.

A folyóirat előfizetői között találni az ország valamennyi Megyei Pedagógiai Intézetét, a tanárképző felsőoktatási intézmények többségét, számos nagy könyvtárat, a törekvéseikkel rokonszenvező iskolaszövetségeiket, iskolákat, egyéni előfizetőket. (A szerkesztőség címe: 7940 Szentlőrinc, Kodolányi u. 23.)

4H Oktatóközpont

Gondolkodva építs kezeiddel egy egészséges, tiszta és emberibb világot! – ez a 4H mozgalom mottója, mely méltán igaz a felsőjózsi Gönczy Pál Általános Iskolára.

1992-ben egy szinte egyedülálló fejlesztésbe fogtak, hogy pedagógiai programjukat megvalósíthassák. Megalapították a Munkaiskola Alapítványukat, hogy számos támogató segítségével létrejöhessen a minifarm és kézműves bázis a „Rózsavölgyi Gyermekkert”, mely a 4H mozgalom egyik oktatóközpontjaként funkcionálhat.

A cél, hogy a nevelkedő generáció felismerje a társadalom által preferált értéket, és az alpműveltség elsajátítása után képesek legyenek beilleszkedni az egyre nehezebb feltételeket támasztó világba. Tanulják meg tisztelni hagyományainkat, kultúránkat, jellemezze őket nyitottság, fejlődjön önkifejezési képességük.

A minifarmon, az iskolakertben és kézművesházakban folyó munka révén a tanulók esélyt kapnak arra, hogy idejében felkészüljenek a munkavállalói szerepre azáltal, hogy lehetőségük van önmaguk kipróbálására. Elsajátíthatnak gazdálkodási ismereteket, háztartási technikákat, a népi kézművesség néhány alapfogását. Mindezt egy olyan program keretein belül, mely demokráciára készít, de politikamentes és a környező természet tiszteletére nevel. Segít a fiatalok önálló életkezdésében és a családokból egyre inkább kivesző átörökítő funkciókat pótolja.

Az eddigi fejlesztéseiket az önkormányzat fokozott segítségével, szülői támogatással és pályázati úton elnyert források révén valósíthatták meg.

Szakmai érdeklődőket szeretettel látnak Debrecenben.

*„Rózsavölgyi Gyermekkert”
4H Oktatóközpont*

Széles front

Kerekgyártó László, Vekerdy Tamás és Takács Géza – a három név igazán kellő mértékben igazolja azt a szerkesztői szándékot, mely szerint a legfiatalabb pedagógiai periodika, az Alternatív Közgazdasági Gimnázium (AKG) kiadásában megjelenő TANI-TANI „népfrontba” kívánja gyűjteni a mai magyar pedagógia különböző platformjain tevékenykedő színes egyéniségeit. A szerkesztő *Oroszlány Péter*, a népszerű tanulásmódszertani technológiák kidolgozója, a tanulás tanításának elkötelezettje. A tervek szerint félévente jelenik meg a szépkiállítású kiadvány, melyből azt is megtudjuk, hogy folyóiratot alapítottak a hazai waldorfiánusok is Nevelésművészet címmel.

Szakértők és az ÁMK

Az Általános Művelődési Központok Országos Egyesülete áttanulmányozta az országos szakértői névjegyzéket. kiválo-

gatta azokat a szakértőket, akiket szakmai tudásuk, tájékozottságuk alapján alkalmasnak tart az ÁMK-kal összefüggő szakértői feladatok ellátására. Ezt az ajánlott listát megküldte valamennyi önkormányzatnak, ahol a Köznevelési Törvény 33. cikkelyének előírásai szerint többcélú intézmény, a köznevelési és köznevelődési szolgáltatásokat integráló ÁMK működik.

Köztudott, hogy ezen intézmények nem pedagógiai programot, hanem az összetett funkciónak megfelelő ún. pedagógiai-művelődési programot fogadnak el, e dokumentum keretei közt szabályozzák intézményegységeik (óvodáik, iskoláik, könyvtáraik, művelődési otthonaik, sporttelepeik, szabadidő-központjaik, bölcsődéik, mentálhigiénés központjaik stb.) számára.

15 országos szakértő fogadta el az Egyesület és az Országos Köznevelési Intézet meghívását, s együtt készült fel az új típusú feladatra. A tanácskozáson az előadás mellett gyakorlati feladatokat oldottak meg, programrészleteket bíráltak, szituációs játékokban gyakorolták a szakértői szerepeket.

A helyi kultúrára érzékeny intézménytipus szakalkalmazottai (200 intézmény 10 000 humán értelmiségi munkatársáról van szó) bizonyára szívesen fogadja a jellegzetességeikhez értő szakértők munkáját.

A tanácskozáson bajai központtal létrejött az ÁMK szakértők „műhelye” is.

Társasági megbízólevéllel

A Magyar Pedagógiai Társaság vállalt NAT-implementációs feladatai körében szakmai találkozóra hívja azokat az országos szakértőket, akik egyben a patinás, népszerű szakmai-civil szervezet tagjai.

A közös felkészítés résztvevői megbízólevelet kapnak. A Magyar Pedagógiai Társaság elnöksége úgy döntött, hogy folyamatos szakmai kapcsolatot tart az egyesülettel identitást vállaló köznevelési szakértőkkel.

Alternatív népdalkincs

Az nyilvánvaló, hogy a táncmuzika mozgalommal jellemezhető „újfolklorizmus-hullám” (jól írták ezt Bodor Ferencék), a kritikájának egyes számú célpontja a végképp kiüresedett „szockult”, a „bolsevik bidermeyer” volt, ám az sem kétséges, hogy a kritika szele érintette-elérte azt a kánont is, melyet Kodály s közvetlen tanítványi köre fogalmazott meg a serdületlen és serdült ifjúság számára ajánlott népdalról. A „normád nemzedék” nem kedvelte azt az elegáns színpadi öltözetet, melybe Kodály öltöztette a népdalt, a táncmuzikusok ezt a jelmezt lesegítették róla, szívesebben látták ezt a zenei kincset eredeti öltözékében, harisnyában, gatyában – mi tagadás: olykor a „gatyá alá” is benéztek. A táncmuzika repertoárján egy archaikusabb – egzotikusabb? –, olykor erotikus tartalmaiban is kifejtettebb népzene szólalt meg, a „népi zenekarokéhoz”, „népies kamarazenekarokéhoz” képest az autentikust jobban idéző hangzások, akár hangszerek is: a tekerő, az ütőgardon vagy éppen a doromb váltak divatossá. Akárhogy is nézzük: ez a zene új közönségét kereste: a XX. század vég ifjúságát, bizonyos értelemben vállalta a piaci versenyt az ifjúsági szubkultúra más zenei ízlésmegnyilvánulásaival. Ebben az értelemben finoman eltávolodott a megelőző korszak népzenei kánonjától is.

Vajon a gyermekek s az iskola világában nem jelenik meg az új kánon kialakításának szüksége? Vajon nem szükségszerű számításba venni, hogy egy repertoár – bármennyire is ihletett és hiteles volt kialakítása idején – szükségképpen kopik, rozsdásodik, szürkül? Vajon a gyerekvilágot nem érdemes „megküzdeni” e nemes zenei versenyben? Beérhetik-e a kényszerfogyasztás tényével? A pedagógiai szempontokból jól végiggondolt, értékszempontról vitathatatlan, mondhatni megszentelt kincs (pontosabban: kincsrészlet) átörökítése az egyetlen megoldás?

Nyilván nem.

Ezúttal két makacs hagyománytörő hagyományápoló munkásságát idézzük például.

Mindketten a hangkazetta piacon, a közművelődés alkalmain találkozunk a gyerekekkel. Hatásuk kisugárzó erejű, működésük elemzésre, megfontolásra méltó. *Szvorák Kati Iglice* című kazettájára hivatkozhatunk. (Szvorák Kati és Kiss Ferenc szerzői kiadása. Forgalmazza REP, Pilisszentlászló) továbbá az *Egyszólam* (Berecz András) új MC-jére. *Seregélytánc. Magyar népzene gyerekeknek* a címe. ABT kiadás. Mindkét anyagra jellemző, hogy erőteljesen játékos, a dalolás és a mozgás kényszere igen szorosan összefonódik, a játékanyagban új, pontosabban régiesebb, mitológikus tartalmukat jobban feltáró darabok jelennek meg. A másik érzékelhető tendencia: az akceleráció tudomásulvétele. Gyarapodik a kazettákon a szerelmi incselkedéseket idéző dalanyag, meglepően ifjú fiúcskák énekelnek asszonycsúfolókat, s leánykák legénycsúfolót. Füllel hallhatóan jóízűen. Még akkor is, ha felnőtt fejjel meglepődünk rajta, s az életkori sajátosságokat leíró kézikönyveket keressük: igaz lehet-e.

Nos, amíg a jó választ megtaláljuk, a szépnevű madarakat jelképeül választó dalosaink mindenesetre megpróbálják – a táncmuzika-gyerekekkel. Táncmuzika-unkókkal? Akik majd minden bizonnyal új kánont választanak maguknak egykor a népdal határtalan madárpihenőjén.

Hát a gyerek?

Ez a frappáns címe a Baranya Megyei Pedagógiai Intézet tavaszi szakmai konferenciájának. A címben a kérdésfeltevés: vajon megannyi makroszinten vagy a városháza, a tanári szobák szintjén lezajló oktatáspolitikai folyamat, olykor küzdelem közepette szem előtt marad-e, akiről végül is szó van, marad-e oktatáspolitikai, nevelői, tanítói gondoskodásra energia. Augusztusban Debrecenben rendeznek diákjogi konferenciát. A megnövekedett érdeklődést nyilván alátámasztja a tény, hogy az MKM a törvényességnek megfelelően összehívta az Országos Diákparlamentet.

Itt van, példának okáért, ez a *pit bull-probléma*. Annak mondják, pedig nem az. Mert igaz, a nagy és vérengző állatok felfalnak, széttépnek, összerágnak, elcsócsálnak egy-egy kisgyereket, egy-egy öregasszonyt. Ha nem a tulajdon gyerekünkről vagy az anyánkról, nagymamánkról van szó (vagy nem az anyósunkról, s ebből a kijelentésből rendesen kiviláglik, engem jó anyóssal jutalmazott a másokat anyóssal verni szokott sors, élet, hátrébb tehát az agarakkal, pit bullokkal, anyósviccekkel!), szóval, ha nem róluk, rólunk, akkor nem is olyan nagy ügy, ha ezt meg azt megették a kutyák. Egy kutya, ugye, kedves olvasóim, mégsem lehet fogazatából és emésztési szokásaiból adódóan vegetáriánus (bár akkor tovább élne, nem lenne fátyolos a hangja, nem lennének gyomor- és májproblémái, s talán még a rák is megkímélné – bár a kutyák rákban elhalálzásának arányáról nincsenek adataim –, azt pedig, hogy az AIDS hogy viselkedik húsevőkkel és hústaszítókkal, végképp nem tudom...).

Van azonban egy nagyobb baj, egy igazabb probléma. Nem a pit bull, nem a kis és nagy kutya, a vér- vagy vérző eb. A probléma nem a kutya maga. Pontosabban, nem maga a kutya, hanem, ami a kutyából úgymond kijön, azaz, szóval szólva róla, maga a – *kutyaszar*. Amely már nem csak egy-egy szerencsétlen egyedre választ ki és támad meg, zabál meg közülünk, hanem valamennyiünket, legalábbis, akik itt, ebben a nagy hólyagban élünk, melyet nevezhetünk Budapestnek is.

E röpke felvezetés után, tisztelt olvasóm, lépünk ki a fővárosi utcára. Kérem, nézzünk a lábunk elé. Mit látunk ott? Az utcán nem ölet vagy arany hever, hanem rettenetes mennyiségű kutyaszar. Kicsik, nagyok, és hatalmasan nagyok. Utóbbiak számomra a leglogikátlanabbak. Azt gondolná az ember, ki panelházainkba, ötven-száz-huszonhét négyzetméterreinkre arányosan kicsike *dogokat* rendszeresítünk. Hát nem. Akkora kutyák járnak fővárosunk utcáit, hogy a borjak méreteit lehetne megtanítani rajtuk tehenet, vidéket nem látott gyermekeinknek. Hol is tartunk? Ja, ott, hogy kis kutya kicsit, nagy kutya nagyot szarik. S a nagyobbak nagyobb a térfogata, több helyet foglal el az autóktól amúgy is csak vézna csíkban szabadon hagyott járdán. Most főszerkesztőm mogorva pillantása esik rám a képzelet csöppet sem virágos, de nem is kutyaszaros mezéjén. *Mi az, hogy SZARIK? Talán SZÜKSÉGÉT VÉGZI, URÍT...!* Értem én ezt az eufemizmust, de mégsem tehetem. Mert tételezzük magunkat a Jászai Mari téren, hol is kis lavórban a nemi szervünket mossuk, fényes nappal Az ürítésről már ne is beszéljünk. Tisztálkodni, ugyebár, szükséges. Mégsem erre fog a rendőr, a járőkelő, a bennünket piszkos *mutogatónak*, huligánnak etc. tituláló állampolgár. Mondják erre, a kutya nem tehet róla. De a gazda igen. Nem arról van-e szó, hogy a gazda a kutyán keresztül *izetlenkedik, mutogat, közönségeskedik* az utcán? Kutyánk felvállalásával nem vállaltuk-e fel annak *házasítását*? Ha a kedves gazda nem szarik otthon a padlószőnyegre, márványpadlat sarkába, társasháza lépcsőházának mozaikjára, miért szarik a nyílt utcán, nappal, vagy sunyin, éjszaka, amikor nem látja senki? Demszky úr annak idején valami rendeletet készült vagy hozott, sőt, kutyaszarszedő gépek beszerzéséről is esett szó. (Hm! Még be is ruháztunk nem domesztikálódott polgártársaink javára?!) Nos, javaslatom, térjünk vissza a régi módszerhez. Nevezetesen, a *sintérekhez*. Sintér kis szekéren (mely lehet egy Mercedesz-mikrobusz is) jön, látja gazdát aljaskodni komikusan erőlködő, *nyomó* kutyájával, elő a hurok, elkapni a *gazdát*, ki vele a telepre, azután a kerékbilincsel minimum egyenértékű váltásdíj ellenében visszaszolgáltatni a társadalomnak – ha egyáltalán egy ilyen kell még valakinek. Avagy, kutyaszarosnak akarnánk Európába betolítani? Ez lenne a Nato-tagságban a speciális nép/nemzetpusztító titkos fegyverünk? Ne menjünk mi egyelőre sehova, *söpörjünk* a házunk elején, de még inkább magunk után!

Addig tart a vetélkedő: ki, mikor, milyen megpróbáltatások után tud úgy hazamenni, hogy nincs a talpán fél kiló kutyaszarnál több? Mondanám: csukott szemmel végigmehetek Chicago bármelyik utcáján, nem leszek képes kutyaszarba lépni, holott legalább annyi az egy főre eső házieb, mint nálunk. Próbálkozzunk azonban, természetesen nyitott szemmel, mondjuk az Osváth utcában megismételni a kísérletet! A sikertelenséget én, itt, ezen a szent fővárosi helyen, több mázsza kutyaszar fölött ücsörögve, garantálom önöknek!

Zalán

* pit bull terrier or American pit bull terrier variety of dog that was developed in the US solely as a fighting dog. It usually measures about 50 cm/20 in at the shoulder and weighs roughly 23 kg/50 lb, but there are no established criteria since it is not recognized as a breed by either the American or British Kennel Clubs. Retaining heading for physical strength and aggression has created a dog unsuitable for life in the modern community.